

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Θ.Κ.) ΙΙ

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: Τετάρτη, 24 Μαΐου 2017
08:00 - 11:00**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις
- Όλοι οι υπολογισμοί πρέπει να φαίνονται καθαρά στο τετράδιό σας
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματισμένης υπολογιστικής μηχανής
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας προσφοράς και ζήτησης καλαμποκιού σε μια αγορά κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας:

Τιμή (σεντ)	Ζητούμενη Ποσότητα (κιλά)	Προσφερόμενη Ποσότητα (κιλά)
10	170	30
20	140	60
30	120	80
40	100	100
50	80	120
60	60	140
70	30	170

Ζητείται:

α) Να κατασκευάσετε σε ένα διάγραμμα τις καμπύλες ζήτησης και προσφοράς για το καλαμπόκι **(Μονάδες 5)**

β) Να αναφέρετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας του καλαμποκιού **(Μονάδες 2)**

γ) Να αναφέρετε σε ποια τιμή δημιουργείται πλεόνασμα προσφοράς κατά 80 κιλά **(Μονάδες 2)**

δ) Να εξηγήσετε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα του καθενός από τα πιο κάτω γεγονότα πάνω στις καμπύλες προσφοράς και ζήτησης:
(δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση)

- i. Η τιμή των μπιζελιών (υποκατάστατο) αυξάνεται
- ii. Χαλάζι καταστρέφει μεγάλες εκτάσεις καλλιέργειας καλαμποκιού
- iii. Η τιμή των λιπασμάτων μειώνεται.

(Μονάδες 6)

2. Δύο επιχειρήσεις απασχολούν διαφορετικό αριθμό εργατών και παράγουν κάτω από τις ίδιες συνθήκες εργασίας, το ίδιο ποιοτικά προϊόν.

Η επιχείρηση Α απασχολεί 20 εργάτες οι οποίοι παράγουν 600 προϊόντα

Η επιχείρηση Β απασχολεί 30 εργάτες οι οποίοι παράγουν 750 προϊόντα

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε την παραγωγικότητα ανά εργάτη για την κάθε επιχείρηση **(Μονάδες 3)**

β) Να υπολογίσετε πόση πρέπει να είναι η ποσότητα παραγωγής της επιχείρησης Β, έτσι ώστε οι δύο επιχειρήσεις να έχουν την ίδια παραγωγικότητα ανά εργάτη.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας:

Ποσότητα Αγαθού (Q)	Συνολική Χρησιμότητα (TU)
0	0
1	10
2	18
3	23
4	24
5	24
6	20

Ζητείται:

- α) Να εξηγήσετε την πορεία που ακολουθεί η καμπύλη της Συνολικής Χρησιμότητας (TU) καθώς αυξάνεται η ποσότητα του αγαθού που καταναλώνεται (δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση) **(Μονάδες 4)**
- β) Να υπολογίσετε την Οριακή Χρησιμότητα (MU) που προσφέρει στον καταναλωτή η κατανάλωση της 3^{ης} μονάδας του αγαθού **(Μονάδες 1)**
- γ) Αν κάποιος καταναλωτής διαθέτει €12 και η τιμή του αγαθού είναι €2 τη μονάδα, πόσες μονάδες του αγαθού θα αγοράσει; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 2)**

2. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αναφέρεται στις παραγωγικές δυνατότητες μιας οικονομίας, όπου οι συντελεστές παραγωγής απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία είναι δεδομένη:

Εναλλακτικοί Συνδυασμοί Προϊόντων	Γεωργικά Προϊόντα (τόνοι)	Βιομηχανικά Προϊόντα (τεμάχια)	Κατά Μονάδα Κόστος Ευκαιρίας	
			Γεωργικών Προϊόντων	Βιομηχανικών Προϊόντων
A	;	0	2	;
B	240	80	;	;
Γ	180	140	;	;
Δ	120	180	;	;
E	60	200	;	;
Z	0	;	;	4

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά. Να δείξετε **όλους** τους υπολογισμούς σας **(Μονάδες 7)**
- β) Με βάση τα στοιχεία του πίνακα, ένας άλλος συνδυασμός Χ (120 τόνοι γεωργικών προϊόντων και 200 τεμάχια βιομηχανικών προϊόντων) μπορεί να παραχθεί; Ναι ή όχι και γιατί; **(Μονάδες 3)**
- γ) Να αναφέρετε πώς τα πιο κάτω γεγονότα επηρεάζουν την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (δεν είναι απαραίτητη η διαγραμματική απεικόνιση):
- i. Η βελτίωση της τεχνολογίας των βιομηχανικών προϊόντων
 - ii. Η αύξηση του ποσοστού ανεργίας
 - iii. Μέρος του εργατικού δυναμικού της χώρας μεταναστεύει στο εξωτερικό.
- (Μονάδες 3)**
(Σύνολο μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας που αφορά τα στοιχεία του κόστους μιας βιομηχανικής επιχείρησης:

Μονάδες Παραγωγής (Q)	Σταθερό Κόστος (FC)	Μεταβλητό Κόστος (VC)	Συνολικό Κόστος (TC)	Οριακό Κόστος (MC)
0	;	;	;	;
1	;	36	216	;
2	;	66	;	;
3	;	;	;	24
4	;	;	;	30
5	;	;	375	;
6	;	;	480	;

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα (Να δείξετε τον υπολογισμό μόνο για ένα στοιχείο της κάθε στήλης) **(Μονάδες 6)**
- β) Να αναφέρετε τις μονάδες στις οποίες αντιστοιχεί το “Τεχνικά Άριστο Επίπεδο Παραγωγής”. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. **(Μονάδες 4)**

2. Η τιμή πώλησης ενός αγαθού είναι €4 το κιλό και στην τιμή αυτή πωλούνται 20 000 κιλά.

Η ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού είναι 1,5. Υποθέτουμε ότι η τιμή πώλησης του αγαθού θα αυξηθεί κατά 20%.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε τη μεταβολή στα συνολικά έσοδα της επιχείρησης **(Μονάδες 8)**

β) Να εξηγήσετε σε ποια κατηγορία αγαθών, ελαστικής ή ανελαστικής ζήτησης, συμφέρει στο Κράτος να επιβάλλει φόρο κατανάλωσης. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 2)

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. Δίνονται τα πιο κάτω δημογραφικά στοιχεία που αναφέρονται σε μια υποθετική οικονομία:

Σύνολο Πληθυσμού	848.320
Πληθυσμός κάτω των 15 ετών	30.100
Πληθυσμός άνω των 15 ετών που δεν μπορεί να εργαστεί	200.500
Άεργοι	8.200
Απασχολούμενοι (μείον 1500 άτομα που απουσιάζουν προσωρινά από την εργασία τους για διάφορους λόγους)	507.770

Ζητείται:

α) Ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός **(Μονάδες 2)**

β) Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός **(Μονάδες 1)**

γ) Ο αριθμός των ανέργων **(Μονάδες 2)**

δ) Το ποσοστό ανεργίας **(Μονάδες 1)**

2. Ανεξάρτητα από την ένταση και τη διάρκεια των οικονομικών διακυμάνσεων, σε κάθε διακύμανση ή κύκλο διακρίνουμε συνήθως τέσσερις φάσεις.

Ζητείται:

α) Να απεικονίσετε διαγραμματικά την πορεία δύο διαδοχικών οικονομικών κύκλων και να τοποθετήσετε στην κατάλληλη θέση την ονομασία της κάθε φάσης **(Μονάδες 4)**

β) Να εξηγήσετε σε ποιες περιόδους το κράτος αναγκάζεται να επέμβει λαμβάνοντας μέτρα περιοριστικής πολιτικής και σε τι αποσκοπεί η πολιτική αυτή. **(Μονάδες 2)**

3. Ο Α. Ιωαννίδης και ο Β. Μιχαηλίδης παίρνουν ετήσιο εισόδημα €50.000 και €30.000 αντίστοιχα. Αποφάσισαν και οι δύο να αγοράσουν αυτοκίνητο, ο Α. Ιωαννίδης αξίας

€11.900 και ο Β. Μιχαηλίδης αξίας €9.520. Στην τιμή των αυτοκινήτων περιλαμβάνεται Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) 19%.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) που θα πληρώσει ο καθένας
(Μονάδες 3)

β) Να εξηγήσετε, με αριθμητικούς υπολογισμούς, αν η πιο πάνω φορολογία είναι δίκαιη ή άδικη.
(Μονάδες 5)
(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1. Δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία που αφορούν το Δημόσιο χρέος των χωρών Α και Β για το έτος 2016:

	Χώρα Α	Χώρα Β
Εσωτερικό Δημόσιο Χρέος	250 εκ.	300 εκ.
Εξωτερικό Δημόσιο Χρέος	450 εκ.	350 εκ.
ΑΕΠ	1.500 εκ.	1.000 εκ.

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε το ποσοστό του Δημοσίου Χρέους ως προς το ΑΕΠ για την κάθε χώρα, για το έτος 2016
(Μονάδες 4)

β) Να σχολιάσετε το Δημόσιο Χρέος της οικονομίας των δύο χωρών σύμφωνα με τους δείκτες του Μάαστριχτ.
(Μονάδες 2)

2. Παρατίθεται το πιο κάτω απόσπασμα από τον κυπριακό κυριακάτικο τύπο, της 21^{ης} Μαΐου 2017. Αφού το διαβάσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

«Σύμφωνα με τη Eurostat, οι συνολικές εξαγωγές της Κύπρου ανήλθαν σε €0,6 δισ. την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2017, σημειώνοντας αύξηση 51% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο...

Εν τω μεταξύ, οι εισαγωγές ανήλθαν σε €1.8 δισ., αύξηση 62% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2016...»

Ζητείται:

α) Να υπολογίσετε το συνολικό εμπορικό έλλειμμα ή πλεόνασμα της Κύπρου κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2017
(Μονάδες 1)

β) Να αναφέρετε σε ποια επιμέρους Ισοζύγια υποδιαιρείται το Ισοζύγιο Πληρωμών
(Μονάδες 3)

γ) Να αναφέρετε σε ποιο ισοζύγιο περιλαμβάνονται τα κέρδη των κυπριακών εταιρειών που μεταφέρονται (εμβάζονται) στην Κύπρο, από δραστηριότητες τους στο εξωτερικό. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
(Μονάδες 2)

3. Δίνεται ο ακόλουθος πίνακας που περιλαμβάνει στοιχεία για την παραγωγή μιας υποθετικής οικονομίας:

	€εκ.
Γεωργία	120
Εταιρείες Κατασκευών	80
Βιομηχανία	130
Εμπόριο	170
Υπηρεσίες	250
Επιδότησεις	10
Αποσβέσεις	20
Έμμεσοι Φόροι	15

Ζητείται:

Να υπολογίσετε το Καθαρό Εγχώριο Προϊόν σε Τιμές Αγοράς

(Μονάδες 2)

4. Δίνονται τα ακόλουθα στοιχεία για μια υποθετική οικονομία:

	€ εκ.
Προσωπικό Εισόδημα	650
Φόρος Εισοδήματος	120
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	40
Φόρος Προστιθεμένης Αξίας	60
Συντάξεις	50
Κέρδη μετοχικών εταιρειών	350
Επιδόματα	10
Μερίσματα	30
Εισφορές στο Τ.Κ.Α.	20

Ζητείται:

Να υπολογίσετε:

α) Το Εθνικό Εισόδημα

(Μονάδες 3)

β) Το Διαθέσιμο Εισόδημα.

(Μονάδες 3)

(Σύνολο Μονάδων 20)

(Γενικό Σύνολο Μονάδων 100)

---ΤΕΛΟΣ---